

Til AMU
Fra Enhet for HMS og beredskap

Sakstype: Orienteringssak
Møtedato: 21. november 2016
Notatdato: 17. november 2016
Arkivsaksnr.:
Saksbehandler: Elisabeth Mona

Vurdering av hjertestarter ved UiO

Bakgrunn

Bruk av hjertestarter viser høy overlevelse ved hjertestans hvis strømstøtet gis innen 3-5 minutter.

Enhet for HMS og beredskap får med jevne mellomrom spørsmål policy for om og hvor det skal finnes hjertestartere ved UiO, og hvordan de skal anskaffes og driftes. Det er ingen felles policy eller prosedyre i dag, slik at den enkelte enhet står fritt til å ta avgjørelser. Det finnes hjertestartere ved UiO, men UiO har ingen samlet oversikt.

Bedriftshelsetjenesten ved Enhet for BHT, Synergi Helse og Eiendomsavdelingen har bidratt med underlag til notatet.

Problemstillinger

1. Bør UiO ha en samlet oversikt over hvor hjertestarterne finnes?

Bedriftshelsetjenesten informerer om at Helsedirektoratet skal opprette et nasjonalt register for hjertestartere fra 2017. Når folk ringer 113, skal AMK-sentralen ha oversikt over hvor det finnes hjertestartere, slik at den kan gi innringer beskjed om hvor hjertestarter kan hentes. Det nasjonale registeret vil også være tilgjengelig for kommersielle aktører som ønsker å utvikle løsninger for å gi publikum informasjon om hvor det finnes hjertestartere.

Bedriftshelsetjenesten anbefaler at UiO har oversikt over hvor hjertestarterne er plassert.

En samlet oversikt over hvor hjertestartere finnes vil kunne brukes til informasjon og opplæring. Dette øker sannsynligheten for at folk vet hvor hjertestarteren er, før noen trenger den, denne kunnskapen vil igjen øke sannsynligheten for at støt kan gis innen 3-5 minutter. I en nødsituasjon vil også både AMK-sentralen og Vakt- og alarmsentralen kunne si hvor nærmeste hjertestarter er. Eiendomsavdelingen kjøpte inn 7 hjertestartere til EA i 2012 og lagde da en oversikt over plasseringen av egne hjertestartere samt over andre hjertestartere utplassert ved UiO og SiO.

Konklusjon: UiO bør ha en prosedyre som sikrer at informasjon om hvor hjertestartere finnes er tilgjengelig.

2. Bør UiO ha samme type hjertestartere over alt?

Hjertestarterne er i følge bedriftshelsetjenesten relativt like og intuitive i bruk. Bedriftshelsetjenesten anbefaler halvautomatiske hjertestartere hvor man må trykke på en knapp for å "sjokke" pasienten for å forhindre ulykker der de som holder på med pasienten kan få strømstøt.

Eiendomsavdelingen har anskaffet hjertestartere i 2012 og vurderte den gangen at EA ikke skal dekke UiOs behov fullt ut; dvs. ikke utplassere hjertestartere i alle våre bygninger, for det hadde blitt for omfattende og dyrt. De informerer videre om at i nye bygninger blir det nå ofte montert hjertestarter som del av byggeprosjektet.

Seksjon for innkjøp har tidligere vurdert behov for rammeavtale vedr hjertestartere, og konkludert med at det ikke er hensiktsmessig med rammeavtale. UiO har for øvrig en rammeavtale med Mediq Norge som fører hjertestarter fra Lifeline.

Konklusjon: UiO trenger ikke å ha samme type hjertestartere over alt.

3. Bør UiO ha en felles policy for hjertestartere ved UiO?

Bedriftshelsetjenesten påpeker at bruk av hjertestarter nå er en del av grunnleggende førstehjelp, og at sjokk innen 3-5 minutter etter hjertestans øker overlevelsen. Dette er i praksis bare mulig dersom hjertestarter finnes lokalt. De anbefaler derfor å ha hjertestartere uavhengig av om det er store arbeidsplasser i sentrale UiO områder, eller små arbeidsplasser med færre ansatte som ligger utenfor campus.

HMS-lovgivningen: Hjertestarter er en type førstehjelpsutstyr. Når det gjelder førstehjelpsutstyr gir Arbeidstilsynet følgende veiledning: «Etter Lov av 17. juni 2005 om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven) § 4-4 (1)(2) kan det være naturlig å ha førstehjelpsutstyr plassert lett tilgjengelig på arbeidsplassen når det er nødvendig for å sikre et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Utstyret skal tilpasses arbeidsplassens arealmessige størrelse, antall arbeidstakere, geografisk beliggenhet, arbeidets karakter og øvrige arbeidsforhold inklusiv de organisatoriske. Ansvaret for at førstehjelpsutstyret er på plass og er komplett til enhver tid påhviler arbeidsgiveren (arbeidsmiljøloven § 2-1).» Det er altså ikke lovpålagt å ha hjertestarter på arbeidsplassen.

Bedriftshelsetjenesten tar opp følgende momenter:

- Virksomhet som har hjertestarter skal sørge for opplæring i hjerte- lungeredning, og i bruk av hjertestarter.
- Plassering av hjertestarter bør være et fast sentralt sted, skiltet og lett tilgjengelig.
- Virksomhet som har hjertestarter skal sikre kontroll, vedlikehold og oppgradering av hjertestarteren.

Andre universiteter: Universitetet i Bergen og NTNU overlater avgjørelsen til enhetene.

Konklusjon: Det er ikke lovpålagt å ha hjertestarter, og det følger en del forpliktelser som må følges opp lokalt hos enheter der hjertestarter er plassert. Det er derfor naturlig at denne avgjørelsen overlates til enhetene. Dette notatet med vedlegg kan være til støtte i avgjørelsen.

UiO bør ha en prosedyre som sikrer at lovkrav til virksomheter som har hjertestarter følges.

Vedlegg

Notat fra Enhet for BHT: Hjertestartere ved UiO – en vurdering

E-post fra Synergi Helse: Hjertestarter

Hjertestartere ved UiO – en vurdering

Om bruk av hjertestarter og HLR

Bruk av hjertestarter er førstehjelp. All førstehjelpsundervisning bør derfor inkludere opplæring i hjerte og lungeredning (HLR) og bruk av hjertestarter.

Redningskjeden:

- tidlig oppdagelse og tidlig varsling av 113
- tidlig HLR (ventilasjon, munn til munn, brystkompresjon)
- tidlig defibrillering (hjertestarter)
- kvalitativ god sykehusbehandling

Kjeden som redder liv

Bruk av hjertestarter viser høy overlevelse ved hjertestans hvis strømstøtet gis innen 3-5 minutter(1). Sjansen til å overleve øker med 50-70 %, spesielt i kombinasjon med HLR. Gode og regelmessige brystkompresjoner er derfor viktigere enn tidligere antatt ved hjertestans. *Man vet at enhver stopp i brystkompresjonene reduserer sjansen for at (neste) hjertestartersjokk/strømstøt skal lykkes.*

HLR gir:

- 20 – 30 % av normal blodgjennomstrømning
- Gir tid til hjertestarteren er på plass ved pasienten
- Gjør hjertet mer mottakelig for sjokk/strømstøt fra hjertestarteren

Enhet for bedriftshelsetjeneste (BHT)

Postadresse: Postboks 1043 Blindern, 0316 Oslo
Telefon: 22858895
Besøksadresse: Kristian Ottosens hus, underetg
Problemveien 9
E-post: bht-post@admin.uio.no

Det er imidlertid viktig at redningskjeden følges:

- Ring 113 og tilkall ambulanse
- La 113 gi veiledning via telefon om hvordan man skal håndtere pasienten.
- Igangsett HLR umiddelbart og la dette pågå til hjertestarter tas i bruk og/eller ambulanse kommer

Helsedirektoratet beskriver hvilke lover og regler som regulerer bruk av hjertestartere (2). En anbefaler at hjertestarteren brukes av personer som har førstehjelps kompetanse i HLR. I denne sammenheng vil denne kompetansen innebære å sikre frie luftveier, munn-til-munn metode og brystkompresjon. Nødvendig opplæring bør gis og praktiske øvelser må inngå i denne.

Beredskap og organisering ved UiO

Det anbefales følgende hovedpunkter for en lokal beredskap:

- *Opplæring*: Alle som har tilgang til hjertestarteren må ha opplæring i å bruke den
- *Repetisjon*: Disse bør få tilbud om regelmessig trening/ repetisjonskurs for å opprettholde kompetanse og ferdigheter
- *Plassering*: Hjertestarteren bør plasseres på et sentralt sted slik at flest mulig har tilgang til den. Stedet merkes med et skilt slik at alle ser den
- *Tilsyn*: Det er viktig at hjertestarteren får regelmessig tilsyn. Sjekk at batteriet er i orden og at lime-elektroden ikke har gått ut på dato. Følg medfølgende bruksanvisning
- *Oppdatering*: Hvert femte år kommer nye retningslinjer for bruk av hjertestartere (3). Da må hjertestarteren om nødvendig oppgraderes i henhold til disse
- *Kontaktperson*: Alle som skaffer seg en eller flere hjertestartere bør ha kontaktperson(er) som har hovedansvaret for denne og oppfølging av disse punktene

Noen særlige anbefalinger ved anskaffelse og beredskap

- Plassering og utpeking av ansvarlige for den enkelte hjertestarter
- Plan for opplæring av ansvarlig personale og nødvendig repetisjon av opplæringen
- Kontaktperson i Enhet for HMSB

Plassering av hjertestarter og ansvarlig for disse

Hjertestarterne må plasseres på steder hvor de er lett tilgjengelige. Stedet må tydelig skiltes. Plasseringen foretas ut fra en vurdering av risiko og tilgjengelighet av andre tjenester, f.eks. avstand til andre institusjoner som har hjertestarter (som brannvesen, legevakt/ambulanse). Det anbefales å ha en fast plassering i hvert bygg, f.eks. alltid til venstre når en kommer inn hovedinngangen. Når det gjelder plassering på campus, vil det være aktuelt å kontakte Studenthelsetjenesten for eventuelt å etablere et samarbeid om hjertestartere med dem. Vakt- og alarmsentralen anbefales å ha en mobil hjertestarter som brukes som en del av beredskapen på UiO.

Ansvar for hjertestarteren må ligge hos en eller flere personer. Denne/ disse utpekes før man går til anskaffelse av utstyret.

Opplæring

Ansvarlig ansatte bør ha grunnleggende HLR kurs med opplæring i bruk av hjertestarter. Opplæring repeteres etter oppsatt plan og når det anses særlig påkrevd (f.eks. ved utpeking av nye ansvarlig o.l.).

Kontaktperson

HMSB utpeker en kontaktperson som har ansvar for at rutinene rundt hjertestarteren følges.

Avsluttende bemerkninger

EBHT erfarer at det er mange enheter ved UiO som går til innkjøp av hjertestarter. Så vidt vites har ingen total oversikt over hvor hjertestartere er utplassert og/eller hvem som har ansvar for ettersyn og vedlikehold av disse.

Dersom UiO vil gå til innkjøp av hjertestartere, er det etter EBHTs vurdering hensiktsmessig at innkjøpene gjøres av UiO sentralt og at en sørger for å ha en oversikt over hvor hjertestarterne er plassert. Enhetene oppfordres til å arrangere HLR kurs for sine ansatte. Helsedirektoratet har kommet med informasjon om at de er i gang med å lage et nasjonalt register over hjertestartere og dette anslås å være på plass januar 2017. Det er i dag ca. 30 000 hjertestartere utplassert ulike steder i Norge.

Referanser

1. Svensson L. et al (2010): Fler kan räddas efter hjärtstopp utanför sjukhus. Läkartidningen. Søk på artikkelen her:
<http://www.lakartidningen.se/07engine.php?articleId=13816ej>
2. Helsedirektoratet (2007): Krav til bruk av defibrillatorer (hjertestartere). Rundskriv 5/2007. Søk på rundskrivet her:
<https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/krav-til-bruk-av-defibrillatorer-hjertestartere>
3. Norsk Resuscitasjonsråd (2015): Retningslinjer 2015. HRL med hjertestarter Søk på retningslinjene her:
http://nrr.org/images/pdf/HLR_med_hjertestarter_Norske_retningslinjer_2015.pdf

Nina Elise Eik

From: Vibeke Wike <Vibeke.Wike@synergihelse.no>
Sent: 29. september 2016 12:59
To: Kundeservice; Elisabeth Mona
Subject: SV: [Request ID :##19315##] : Hjertestarter

Hei Elisabeth

I de nye retningslinjene til Norsk Resuscitasjonsråd, er nå bruk av hjertestarter en del av førstehjelp, og grunnleggende førstehjelpskurs inneholder undervisning om bruk av hjertestarter.

Vi anbefaler å ha hjertestartere uavhengig av om det er store arbeidsplasser i sentrale strøk, eller små arbeidsplasser i griskrendte strøk. Dette fordi:

Vi vet at ambulansetjenesten blir mer og mer presset, og responstiden går snarere opp enn ned.

Statistikken viser at Oslo når målet om maks 12 minutter responstid ved bare 79 % av akutt-tilfellene. Det betyr at en god del må vente lenger, og vi vet at dersom det tar ti minutter i stedet for fire minutter før første sjokk blir levert, går sjansen for overlevelse ned fra ca. 40 % til snaut 20 %. Fire minutter er i praksis bare mulig dersom defibrillatoren finnes lokalt.

Vi har mellom 4000 -5000 hjertestans i Norge i året. Vi vet at 2 av 3 dødsfall på arbeidsplassen skyldes hjertestans eller andre hjertekarsykdommer. Vi vet også at det ikke lenger bare er eldre som rammes, men også yngre mennesker.

Men det er også viktig å tenke på at:

- ansatte kan basal hjerte- og lungeredning. Det er viktig med basal hjerte- og lungeredning i tillegg til bruk av hjertestarter. Og det er viktig med basal hjerte- og lungeredning hvis hjertestarter ikke er tilgjengelig.
- hjertestartere må være plassert slik at den er lett tilgjengelige og lett synlige.
- ha gode rutiner for vedlikehold og kontroll av hjertestarter.

Det er ikke uvanlig at man ikke har mot til å bruke hjertestartere selv om de er tilgjengelige (eller ikke har mot til å gjøre noe i det hele tatt) pga. manglende kunnskap og øvelser. Derfor er det viktig at alle ansatte får jevnlig kurs i grunnkurs førstehjelp, slik at de kan håndtere situasjon ved akutt sykdom eller hjertestans.

Ved investering av hjertestarter er det viktig at noen ansatte på hvert sted der hjertestarter plasseres får kurs i bruk av hjertestarter. Seriøse forhandlere tilbyr ofte kurs ved kjøp av hjertestarter.

NRR anbefaler opplæring i bruk av hjertestarter, men enhver, også uten opplæring, kan starte HLR og ta i bruk hjertestarter der det er nødvendig for å redde liv (se lenke om regelverk).

Litt om regelverk: http://nrr.org/images/pdf/Regelverk_om_bruk_av_hjertestartere_ver-05.pdf
<http://nrr.org/images/pdf/Regelverk_om_bruk_av_hjertestartere_ver-05.pdf>

Når det gjelder rutiner / vedlikehold, se NRR Sjekkliste:

http://nrr.org/images/pdf/Sjekkliste_for_regelmessig_kontroll_av_hjertestarter.pdf
<http://nrr.org/images/pdf/Sjekkliste_for_regelmessig_kontroll_av_hjertestarter.pdf>

Med vennlig hilsen

Vibeke Wike
Sykepleier

Synergi Helse
Besøksadresse:
Drammen, Grønland 1 (2.etg)
Ullevål Stadion, Sognsveien 75B (3.etg)
Egertorget, Karl Johansgate 23 b (5.etg)
Tlf: +47 31 01 19 80
Mob: +47 415 60 765
Postadresse; Grønland 1, 3045 Drammen
www.synergihelse.no <http://>

Fra: Synergi Helse kundeservice [<mailto:kundeservice@synergihelse.no>]

Sendt: 29. september 2016 11:39

Til: Vibeke Wike <Vibeke.Wike@synergihelse.no>

Kopi: elisabeth.mona@admin.uio.no

Emne: Re: [Request ID :##19315##] : Hjertestarter

Hei Vibeke!

Vennligst se denne sak, vil du gi en tilbakemelding til bestiller her.

* Bestiller: elisabeth.mona@admin.uio.no <<mailto:elisabeth.mona@admin.uio.no>>

##Vi ber om at du alltid beholder emnefeltet med saksnummer for videre dialog i denne saken. Fint om dette saksnummeret påføres i emnefeltet i all e-post du sender oss i denne saken.##

Med vennlig hilsen

Torun Granhaug

Ressurskoordinator / Sykepleier

Synergi Helse Operasjonssentral

Bedriftshelsetjenesten

Synergi Helse

Tlf: 31011980

Postadresse; Grønland 1, 3045 Drammen

www.synergihelse.no <<http://>>

<file:///C:/Users/lany/AppData/Local/Temp/13/msohtml1/02/clip_image002.jpg>

Category :

Description : Hei!

Jeg jobber med et notat til AMU angående hjertestartere. Status i dag er at enhetene ved UiO selv avgjør om de skal skaffe hjertestartere eller ikke. Enhetene ønsker at UiO skal ha en felles policy - ja eller nei til hjertestartere.

I den forbindelse har jeg behov for et råd fra en bedriftslege.

- Anbefaler bedriftshelsetjenesten virksomheter å gå til anskaffelse av hjertestartere / ikke gå til anskaffelse av hjertestartere?

- Alternativt har dere en anbefaling i forhold til kriterier som UiO bør bruke for å ta en slik beslutning?

Vennlig hilsen

Elisabeth Mona
HMS-koordinator for UiO

Universitetet i Oslo
Ledelsen og støtteenheter
Enhet for HMSB
P.B 1071 Blindern
0316 Oslo

Besøksadresse: Lucy Smiths hus, 6. etasje

Mob: 472 39 093